

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4552
Ημερομ. Κατάθεσης: 7/4/2025

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Παύλος Χρηστίδης
Βουλευτής Νοτίου Τομέα Β' Αθήνας

Αθήνα, 7 Απριλίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς
την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
κ. Νίκη Κεραμέως

Θέμα: “Μείωση επικουρικής σύνταξης συνταξιούχων ΤΕΑΠ-ΕΡΤ”

Κυρία Υπουργέ,

Διαπιστώνουμε με έκπληξη ότι με ευθύνη της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εργασίας εκκρεμεί εδώ και 14 τουλάχιστον μήνες η διόρθωση της αδικίας που συντελέστηκε σε μερίδα επικουρικών συνταξιούχων του πρ. ΤΕΑΠΕΡΤ, των οποίων οι επικουρικές συντάξεις αίφνης τον Οκτώβριο του 2019 μειώθηκαν κατά 40% (!), καθότι κρίθηκε ότι δεν πρέπει να συνυπολογιστούν, κατά παράβαση των προβλεπόμενων στα άρθρα 30 και 96 του ν. 43857/2016, οι πολύ υψηλές εισφορές που κατέβαλλαν κατά τη διάρκεια της υπαγωγής τους στο ΤΕΑΠΕΡΤ. Η αρμόδια Τοπική Επιτροπή του ΕΦΚΑ, μετά την εξέταση των ενστάσεων τους κατά των τροποποιητικών αυτών αποφάσεων, και διαπιστώνοντας προφανώς τη βασιμότητα των αιτιάσεων τους, **ανέβαλε την έκδοση αποφάσεων προκειμένου να αναζητηθεί η γνώμη του αρμόδιου Υπουργείου.** Οι σχετικές αποφάσεις εκδόθηκαν τον Ιούλιο του 2023 και απεστάλησαν στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Ασφάλισης του Υπουργείου Εργασίας. Και ενώ, όπως μαθαίνουμε, η (θετική για τους συνταξιούχους) γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου που προΐστασθε είχε ήδη κοινοποιηθεί από τον Ιανουάριο του προηγούμενου έτους (2024) στο γραφείο του αρμόδιου Υφυπουργού προς έγκριση, εντούτοις έως και σήμερα ουδεμία σχετική ενέργεια έχει μεσολαβήσει.

Ειδικότερα, αναφέρομαι στο ζήτημα που έχει προκύψει με τους επικουρικούς συνταξιούχους του πρ. ΤΕΑΠΕΡΤ οι οποίοι, ως προς την κύρια σύνταξή τους, είχαν ασφαλισθεί κατά τον ΚΒΑΕ στο πρ. ΙΚΑ ΕΤΑΜ και αιτήθηκαν και έλαβαν

κύρια σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις περί Βαρέων. Και τα πρόσωπα αυτά – όπως όλοι οι ασφαλισμένοι στο πρ. ΤΕΑΠΕΡΤ – κατέβαλλαν καθόλη τη διάρκεια της ασφάλισής τους στο ΤΕΑΠΕΡΤ εισφορές ανερχόμενες σε ποσοστό 14% για το διάστημα έως το 1992 και σε ποσοστό 11% για το διάστημα από το 1993 έως και το 2016 επί των συνταξίμων αποδοχών, ήτοι ήταν κατά πολύ ανώτερες από τις αντίστοιχα προβλεπόμενες στο γενικό φορέα επικουρικής ασφάλισης μισθωτών, πρ. ΙΚΑ – ΕΤΕΑΜ, όπου και είχαν διαμορφωθεί, κατά το ίδιο ως άνω διάστημα, σε ποσοστό 6%. Τα υψηλότερα αυτά ποσοστά εισφορών λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης σύμφωνα το άρθρο 30 του ν. 4387/2016, με το οποίο θεσπίστηκε ειδικό ποσοστό προσαύξησης για κάθε ποσοστιαία εισφορά εισφορών που ξεπερνά τις αντίστοιχα προβλεπόμενες στο γενικό φορέα επικουρικής ασφάλισης, το πρ. ΙΚΑ ΕΤΕΑΜ.

Για τη συνταξιοδότησή τους από τον επικουρικό φορέα σε μικρότερο όριο ηλικίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο του ν. 3232/2004, τους ζητήθηκε – και πράγματι προέβησαν – σε καταβολή μηνιαίας εισφοράς 2% για 4500 ημέρες ασφάλισης τουλάχιστον. Μετά την εκ μέρους τους καταβολή και των πρόσθετων αυτών ποσών εξαγορών εκδόθηκαν οι αποφάσεις απονομής επικουρικής σύνταξης και το ύψος των συντάξεων αυτών διαμορφώθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερόμενες υψηλότερες εισφορές που κατέβαλαν κατά τη διάρκεια της ασφάλισής τους, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 4387/2016. Έγινε δηλαδή δεκτό ότι αφού οι ασφαλισμένοι κατέβαλαν την επιπλέον εισφορά του άρθρου 20 του ν. 3232/2004 στο ύψος που προσδιορίστηκε από το Ταμείο, θεμελιώνουν αυτομάτως δικαίωμα σύνταξης και στον επικουρικό φορέα στο όριο ηλικίας που ισχύει και για την κύρια, σύμφωνα με τις διατάξεις περί Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, και κατά τα λοιπά, οι επιπλέον εισφορές που κατέβαλαν καθ' όλη τη διάρκεια της ασφάλισής τους στο πρ. ΤΕΑΠΕΡΤ (ύψους 14 % έως το 1993 και 11% έως το 2016), προσαυξάνουν την επικουρική τους σύνταξη σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 4387/2016.

Εντούτοις, και παρότι άπαντες προέβησαν σε καταβολή εξ ιδίων του ποσού εξαγοράς που τα ίδια τα όργανα του ΕΦΚΑ υπολόγισαν και όρισαν, όπως αιφνιδιαστικά τον Οκτώβριο του 2019, χωρίς καμία πρότερη προειδοποίηση ή ενημέρωση από το Φορέα, το ποσό της επικουρικής τους σύνταξης ανακαθορίστηκε μονομερώς παρανόμως σε ποσό πολύ χαμηλότερο, μειωμένο κατά ποσοστό πλέον του 40%. Η μείωση αυτή προέκυψε καθώς ο ΕΦΚΑ αποφάσισε να μην υπολογίζει πλέον για το ύψος της σύνταξης τις επιπρόσθετες εισφορές (τις υπέρτερες του 6% δηλαδή), που είχαν καταβάλει κατά τη διάρκεια του χρόνου ασφάλισής τους, κατά τα ανωτέρω. Μάλιστα λόγω της τεράστιας μείωσης στο ποσό της σύνταξης που προκάλεσε αυτή η ενέργεια και προκειμένου να αναζητηθούν οι αχρεώστητες κατά τον ΕΦΚΑ καταβολές που είχαν στο ενδιάμεσο μεσολαβήσει, έπαψε για κάποιους μήνες ο Φορέας να καταβάλλει οποιοδήποτε ποσό ως επικουρική σύνταξη στους δικαιούχους, παραβιάζοντας και τις διατάξεις για τον τρόπο σύννομης αναζήτησης αχρεωστήτων παροχών (ακόμα και αν θεωρήσουμε ότι υπήρξαν).

Την ως άνω ενέργειά τους οι υπάλληλοι του ΕΦΚΑ στηρίζουν δήθεν στο άρθρο 24 του ν. 4445/2016 με το οποίο προστέθηκε εδάφιο στο ως άνω άρθρο 30 του ν. 4387/2016 και διευκρινίστηκε ότι «*Εξαιρούνται τα πρόσωπα που συνταξιοδοτούνται βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. Φ.11321/ οικ.47523/1570/23.10.2015 απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' 2311) πλην των παλαιών ασφαλισμένων (ασφαλισμένων πριν την 1.1.1993) που υπάγονται στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα του ΤΑΠ - ΔΕΗ. Τα τελευταία πρόσωπα δικαιούνται την προσαύξηση του πρώτου εδαφίου για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) εισφοράς που υπερβαίνει το συνολικό ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη Κλάδου Σύνταξης και επασφάλιστρου βαρέων επαγγελματιών των αντίστοιχων κατηγοριών εργαζομένων- υπαγομένων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Για τους ασφαλισμένους που δεν συνταξιοδοτούνται βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 της ανωτέρω υπουργικής απόφασης εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.*».

Όμως, η ρύθμιση αυτή αντανακλά τα ήδη, προ της ψήφισης του ν. 4387/2016, διαχρονικά ισχύοντα στο πρ. ΙΚΑ ΕΤΑΜ αναφορικά με την πριμοδότηση του ποσού της κανονιζόμενης σύνταξης σε περιπτώσεις συνταξιοδότησης στα γενικά όρια ηλικίας (και όχι στα προβλεπόμενα κατά τον ΚΒΑΕ). Και προ του ν. 4387/2016 και μετά την, κατά τα ανωτέρω τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 4387/2016, προβλεπόταν πριμοδότηση – προσαύξηση της σύνταξης λόγω μη συνταξιοδότησης με χρήση των ενσήμων ΒΑΕ σε μικρότερο όριο ηλικίας.

Ειδικότερα, λόγω ακριβώς του ότι η απασχόληση σε ΒΑΕ προκαλεί μακροπρόθεσμα καταπόνηση του οργανισμού και της υγείας του ασφαλισμένου (αυτό το στοιχείο άλλωστε αποτελεί το βασικό κριτήριο προκειμένου ένα επάγγελμα να περιληφθεί στον πίνακα Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών), οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης σε περίπτωση συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης σε ΒΑΕ είναι ευνοϊκότερες συγκριτικά προς τα γενικά όρια ηλικίας που προβλέπονται για το κοινό καθεστώς. Για τούτο και προβλέπεται η καταβολή επιπλέον επασφάλιστρου στις περιπτώσεις απασχόλησης σε ΒΑΕ (τόσο για την κύρια ασφάλιση όσο και για την επικουρική), ώστε να καλύπτεται η δαπάνη που προκαλείται λόγω της συνταξιοδότησης σε μικρότερο όριο ηλικίας από το γενικά προβλεπόμενο.

Ενόψει των ανωτέρω, και σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, η προσθήκη του ως άνω διευκρινιστικού εδαφίου στο άρθρο 30 περί μη εφαρμογής της προσαύξησης ύψους 0,075% για τις αυξημένες εισφορές που έχουν καταβληθεί λόγω της απασχόλησης σε Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με τις ευνοϊκότερες διατάξεις αυτών, έχει την έννοια προφανώς ότι αφορά μόνο το επιπλέον επασφάλιστρο που καταβάλλεται λόγω της ασφάλισης στον ΚΒΑΕ (ύψους 3,6 % για την κύρια και 2% για την επικουρική), και όχι τις τυχόν υπέρτερες και τούτων εισφορές.

Με την προσθήκη της ρύθμισης του άρθρου 24 του ν. 4555/2016 στο άρθρο 30 του ν. 4387/2016, αποσαφηνίστηκε ότι η σχετική προσαύξηση δεν εφαρμόζεται όταν συντρέχει συνταξιοδότηση κατά τον ΚΒΑΕ αλλά όχι συλλήβδην για το σύνολο των υπέρτερων ασφαλιστικών εισφορών αλλά για εκείνο που αντιστοιχεί στην ασφάλιση κατά τον ΚΒΑΕ (ύψους 3,6 % για την κύρια και 2% για την επικουρική). Όταν αντιθέτως δεν συνταξιοδοτούνται κατά τον ΚΒΑΕ ή όταν έχουν καταβάλλει κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου επιπλέον εισφορές (ακόμα και συνυπολογιζομένου του επασφαλιστρου για τα ΒΑΕ, το άρθρο 30 εφαρμόζεται κανονικά.

Συνεπώς, όπως άλλωστε ισχυρίζονται και οι θιγόμενοι συνταξιούχοι, οι αποφάσεις αναπροσαρμογής – μείωσης της επικουρικής σύνταξης των ασφαλισμένων στο ΤΕΑΠΕΡΤ όχι μόνο δεν στηρίζονται στο άρθρο 30 του ν. 4387/2016, αντίθετα το παραβιάζουν.

Ερωτάται η κ. Υπουργός:

- 1) Σκοπεύετε να αποδεχτείτε τη θέση του ΕΦΚΑ όπως διαμορφώθηκε τον Οκτώβριο του 2019 ή θα επιβεβαιώσετε (με όποιο τρόπο κρίνετε αναγκαίο, με εγκύκλιο ή /και με ερμηνευτική νεότερη ρύθμιση εάν κρίνετε ότι χρειάζεται), ότι πάντως για τη διαμόρφωση του ύψους και της επικουρικής σύνταξης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι υπέρτερες εισφορές που έχουν καταβληθεί κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου, χωρίς άνιση μεταχείριση και δικαιολογίες;
- 2) Θα προβείτε σε διαμόρφωση άποψης επί του ζητήματος, όπως σας ζητά η αρμόδια Τοπική Διοικητική Επιτροπή του ΕΦΚΑ, ώστε να πάψει πάντως η «ομηρία» αυτής της κατηγορίας των συνταξιούχων οι οποίοι πάντως αναμένουν έστω και την αρνητική «άδικη» θέση του Υπουργείου προκειμένου να μπορούν να προσφύγουν στα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια και να διεκδικήσουν την αναγνώριση των δικαιωμάτων τους;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Παύλος Χρηστίδης